

لیخند پدیده‌ای مدرن است

لیخند تاریخ تکاملی عظیمی به قدمت ۳۰ میلیون سال دارد. در حالی که امروزه لیخند ژستی دوستانه محسوب می‌شود...

لیخند تاریخ تکاملی عظیمی به قدمت ۳۰ میلیون سال دارد. در حالی که امروزه لیخند ژستی دوستانه محسوب می‌شود، شواهدی که دانشمندان رفتارشناسی حیوانات از سراسر جهان ارائه کرده اند، نشان می‌دهد که ریشه لیخند «هراس» و «وحشت افکنی» بوده است.

به گزارش ایسنا، فرادید نوشت: «می‌گویند «کلام کی بود مانند لیخند؟» یا به عبارتی «لیخند به هزاران واژه می‌ارزد.» امروزه لیخند حالتی از چهره برای بیان شادی، شگفتی و لذت شناخته می‌شود اما آیا همیشه همین معنا را داشته است؟ در این مقاله شرح می‌دهیم که چگونه لیخند طی قرن‌ها تغییر یافته است.

خاستگاه لیخند چیست؟

لیخند تاریخ تکاملی عظیمی به قدمت ۳۰ میلیون سال دارد. در حالی که امروزه لیخند ژستی دوستانه محسوب می‌شود، شواهدی که دانشمندان رفتارشناسی حیوانات از سراسر جهان ارائه کرده اند، نشان می‌دهد که ریشه لیخند «هراس» و «وحشت افکنی» بوده است. یکی از نخستین مطالعات درباره لیخند بین این پدیده و ایده «ترساندن با پوزخند» یا «نمایش دندان‌ها در سکوت» ارتباط برقرار کرده است.

طبق مطالعاتی که در دهه ۱۹۹۰ توسط نخستین شناسی به نام دکتر سیگنی پرشافت انجام شد، پوزخند زدن را می‌توان در نخستینانی مثل میمون‌های رزوس، که به خصوص در موقعیت‌های بحرانی از لیخند برای تعیین قلمرو یا اثبات برتری استفاده می‌کنند، ردیابی کرد. این پدیده که به میمون‌ها مرتبط است، خاستگاه عادت لیخندهای مدرن ماست!

لیخند کهن

برویم جلوتر به قرن ششم قبل از میلاد و زمانی که یونان باستان از بازنمایی‌های طبیعی انسان در هنر استقبال می‌کرد. این دوران را به نام دوران کهن می‌شناسند. اگر به مجسمه‌هایی که در این دوران در یونان ساخته شده اند دقت کنید، متوجه می‌شوید که گوشه لب‌های مجسمه‌ها قدری به سمت بالا متمایل شده است. این لیخند کم‌کم به نام لیخند کهن معروف شد که در مجسمه‌هایی که مابین سال‌های ۶۵۰ تا ۴۸۰ قبل از میلاد ساخته شده اند، بسیار رایج است.

با این‌که هنوز مشخص نیست که آن زمان این نوع لیخند چه معنایی برای سازندگان داشته است، بحث‌های زیادی درباره این موضوع وجود دارد. برخی می‌گویند گرایش به این شمایل از افزایش تمایل به آناتومی انسان نشأت گرفته و برخی باور دارند که این لیخندها منعکس‌کننده سلامتی و ثروت ایده آل بوده است.

چرا آدم‌ها در نقاشی‌ها لیخند نمی‌زدند؟

ممکن است متوجه شده باشید که برخی از معروف‌ترین سوژه‌های نقاشی پرتره در تاریخ فاقد لیخندی بر چهره هستند. تابلوی مونالیزا اثر لئوناردو داوینچی که لیخند معروفش باعث درگرفتن بحث‌های داغ در سراسر جهان شده یا پرتره یک مرد اثر یان وان آیک را در نظر بگیرید که بطور با دهان بسته که فاصله زیادی با درخشش دندان‌ها دارد، لیخند می‌زند.

دلایل زیادی وجود دارد که مردم تمایلی به لیخند زدن در پرتره‌ها نداشتند. یکی از مهم‌ترین دلایل این بود که هم برای هنرمندان و هم برای سوژه‌ها لیخند زدن به مدت طولانی بسیار سخت بود. از آن مهم‌تر در سراسر اروپا آدم‌هایی که لیخند می‌زدند به عنوان آدم‌های خیلی نادرست شناخته می‌شدند، بنابراین لیخند زدن در میان افرادی که پایگاه اجتماعی بالایی داشتند، مرسوم نبود. حداقل آنها در انتظار عمومی لیخند نمی‌زدند.

بگو پنیر!

با ظهور عکاسی در دوران ویکتوریا ادراک از لیخند برای همیشه تغییر کرد. نخستین سلفی تاریخ در سال ۱۸۳۹ توسط یک شیمی‌دان غیرحرفه‌ای به نام رابرت کورنلیوس در فیلادلفیا ثبت شد - ۱۷۴ سال قبل از آنکه واژه «سلفی» وارد فرهنگ لغات شود! راه اندازی دوربین کدک در سال ۱۸۸۸ عکاسی را برای افراد عادی جامعه راحت‌تر از قبل کرد. تبلیغات نقش مهمی در ارتباط بین لیخند زدن و عکاسی ایفا کرد. در مقاله‌ای که در سال ۱۹۹۸ منتشر شد، یک شخصیت دانشگاهی به نام فرد شوئدر استدلال کرد که در دومین دهه قرن بیستم بسیاری از آگهی‌کنندگان از لیخند که شناخته شده‌ترین نماد شادی انسانی است، استفاده می‌کردند تا ایده ایجاد لذت به واسطه محصول‌شان را القا کنند.

مطالعه دیگری که در سال ۲۰۱۵ توسط دانشگاه کالیفرنیا برکلی و براون انجام شد، به بررسی تصاویر دانش‌آموزان دبیرستان بین سال‌های ۱۹۰۵ تا ۲۰۰۵ پرداخت. محققان با تحلیل ۳۷۹۲۱ تصویر نشان دادند که میانگین انحنای لب دانش‌آموزان در هر دهه افزایش یافته و هر چه زمان به جلو حرکت کرده است، زنان بیش‌تر از مردان در تصاویر لیخند به چهره دارند.

لیخندهای دیجیتالی

با ظهور اینترنت، ظاهرشدن لیخند در دنیای دیجیتال کاملاً طبیعی به نظر می‌رسید. در سال ۱۹۸۲، پروفیسور اسکات فاهلمن فکر کرد که باید راهی برای شناسایی پست‌های طنز در بولتن آنلاین دانشگاه کارنگی ملون وجود داشته باشد. در نتیجه، پیشنهاد

داد که همکارانش از کاراکتر خندان (: برای نشان دادن شادی و از کاراکتر (: برای نشان دادن جدیت استفاده کنند. او در آن زمان نمی دانست که با این کار دارد جهان آنلاین را به نحوی تغییر می دهد که در آن هر روز به طور متوسط ۱۰ میلیارد ایموجی در ارسال می شود. طبق کنسرسیوم بین المللی یونیکود، سازمانی که مسئول دیجیتالی کردن جهان زبان است، ۵ تا از ۱۰ ایموجی برتر سال ۲۰۲۱ شکلک های خندان بوده است. این خبر خودش خیلی خنده دار است!»